

დათრახი

№ 3

სალამური

ყოველ-კვირიანი იუმორ. ჟურნალი.

ბ ა ვ შ მ მ ბ ი ს ა ზ ა ნ .

დაუვიწყარო
და საყვარელო,
ბავშვების გულის
გამბახარელო,
ჩვენო ძვირფასო
ბიკოლა ტასო!
ჩვენ, პაწაწინა
შენი შვილები,
შენი ალერსით
გამოზრდილები
სილამს მოგიძღვნით
ჩვენს კირისუფალს,
შენს დღეგრძელობას
შევედრით უფალს.
ბევრი არა გვაყვ
შენებრ კეთილი,
შენსავით მტკიცე
და გამოკდილი
მასწავლებელი,
ყურის მგდებელი...
ჩვენი „ჯეჯილი“
ხომ შენ დასთესე?..
სხვა ვინ იწუხებს
თავს ჩვენთვის ესე?
ვართ ისე, ობლათ,
გაუკითხავად
წიგნს ვერ ვშოულობთ
წასაკითხავად...
შენ, საყვარელო
ბიკოლა ტასო,
ჩვენო იმედო,
ჩვენო ძვირფასო,
არ დაგიზოგავს
ლონე და ძალი,
შენ აგვიბილე
ჩვენ საწყლებს თვალი.
თავს გვევლებოდი
როგორც გამდელი,
გიკურთხოს ღმერთმა
ვგ გამრჯე ხელი.
დღეს, „ჯეჯილისა“
ოცი წლის თავად,
ჩვენ, სიყვარულის
ასანდო შნადალ.

ს. მ. მ.

ქურნალ „ჯეჯილის“ 20 წლის იუბილე

გიძღვნი ამ გვირგვინს
და ამ თაიგულს,
თან მოვაცოლებთ
ჩვენს სულსა და გულს.
იციოცხლე დიდხანს
ჩვენო ძვირფასო,
დაუვიწყარო
ბიცოლა ტასო.

—კი.

ხაძი ხანა.

(გაგონილი ამბავი.)

გაჩინა ღმერთმა ქვეყანაზე ადამიანი და ოცდა ხუთი წლის სიცოცხლე მიანიჭა. გაჩინა ვირი და ორ- მოცდა ააი წლის სიცოცხლე უბოძა. შეჰქმნა მაიმუნნი და სამოცდა ხუთხმეტი წლის სიცოცხლით დააჯილ- დოვა.

მოკვებენებათ, ადამიანი გულხარბია დაიწუნა მან ოცდა ხუთი წელიწადი და გამჩენს შესჩივლა: „დიდებულო ღმერთო, ამ მშვენიერ ქვეყანაზე ცხოვრების უფლება რომ ოცდა ხუთი წლით მო- მეცი, რა დაგაკლდებოდა, ეგ ვადა ცოტა კიდევ გაგვგრძო და ბუნების სიმშვენიერის ცქერით უფრო დიდ ხანს დავმტკბარვყავი. ამ ჩემი სურვილის და- საკმაყოფილებლად ენის განძრევის მეტი ხომ არ დაგებარჯოდა რა?“

ღმერთმა. თავისი კანონიერების დასამტკიცებ- ლათ მრავალი საბუთები მოუყვანა გაუმადლარ კაცს და დაუწყო მშვიდება. ამ დროს საშინელის ყო- ყინით მოიქრა ვირი და გამჩენს უსაყვედურა: „და- ლოცვილო ღმერთო, მენ ქკუასა და სიმართლეს გიწონებენ, და როცა საქმე ჩემ შესახებ მოდგა, ეს შენი დიდებული ნიჭი რატომ არ გამოიჩინე; სავსებით? რატომ არ გებრალბები, რომ ორმოცდა ათს წელიწადს მაცოცხლებ? მთელ ამ ხნის გან- მავლობაში; უმოწყალოდ ნახედურ ზურგზე ტყავი ხომ აღარ შემრჩება, ვერ ავიტან ამდენ ჯაფა-წვა- ლებას და გვედრები, შეამკიოე ჩემი სიცოცხლე რამდენადაც კი ეს მოსახერხებელი იყოსო!“

იქ მყოფ ადამიანს დიდყურას ასეთი უმეტრუ- ლი თხოვნა გაუკვირდა და რადგან თავისი წლო- ვანება მას ეცოკავებოდა, გამჩენს ვირის დანაწუნნი წელიწადები გამოსთხოვა. უფმლომა უსმინა ორთა ვეს, მოაკლო ვირს ოცდა ხუთი წელიწადი, დაუ- მატა მეწუწინა ადამიანს და 50 წლით გაუხადა.

ჯერ არ მოთავდარიგებულოყო ეს საქმე, რომ ერთის მანქვა გრებით ეახლა გამჩენს მაიმუნნი და ცრემლების ფრქვევით შესთხოვა: „დიდო მეუფეო, სიკეთითა და მოწყალებით სავსე ხარ, მოილე ჩემ- ზედაც სიბრალოლო, ისმინე ჩემი ვედრება: გეხვე- წები, ნუ ინებებ, რომ ასეთი ყბად-ასალები ქმნი-

ლება დიდ ხანს მასულოლო და მათრო ამ ქვეყა- ნაზე. სამოცდა ხუთხმეტი წლის განმავლობაში მთე- ლი ქვეყნის დაცინვა ჩემთვის აუტანელი სასჯელი იქნება. დამიხსენ ამისაგან, შემიმოკლე სიცოცხ- ლის დღენი.“

გაუმადლარმა ადამიანმა ახლა მაიმუნის ზედმეტი წელიწადებიც ითხოვა. უფაღმა იფიქრა: მოდი, ამ მაიმუნის სიცოცხლეს გადავკლებ ოცდა ხუთ წელიწადს, ადამიანს დაგუმატებ და შეიძლება მა- შინ ვაძღეს იმისი ხარბი გულიო. ასეც მოიქცა: კაცმა სამოცდა ხუთხმეტი წელიწადი, სამ დარგათ ნაბოძვარი, იგდო ხელში, გამჩენს მადლობა შესწი- რა და მოკურცხლა.

ყოველ ამ დარგს, თურმე, თავისი თვისებაც თან გამოყოლოდა და ადამიანის ცხოვრებას დღემ- დის თურმე თან დასდევს და სამ ხანად ყოფს.

პირველი არის ადამიანური ხანა, რ- მელიც მთელ სიცოცხლეში ოქროს ხანად ითვლება და ოცდა ხუთ წლამდის გასტანს ხოლმე.

მეორე ვირის ხანა; ეს ხანა ოცდა ხუთიდან ორმოცდა ათ წლამდის უწევს. ცხოვრებაში ყვე- ლაზე უფრო სამძიმო ეს დროა. ამ ხანაში გადა- სული ადამიანი, ცოლწვილისა და ოჯახის გადამკი- დე, წვალობს და იტანჯვის ვითარცა კარაული, ვიდრე ორმოცდა ათ წლამდის.

ხოლო მესამე, მაიმუნის ხანაა. ამ ხანაში გა- დასული ადამიანი სავსებით უახლოვდება იმ ქმნი- ლებას, რომლისაგანაც მას ეს სესხი წამოუღია.

როგორც ხედავთ, ადამიანის სიცოცხლე სამ ხანად განიყოფება. დამერწმუნებით ამაში მხოლოდ მაშინ, როცა გამოიცნობთ, თუ რომელი თქვენგა- ნი რომელ ხანაში ბრძანდება ამ ყამად.

ბლიკვაძე.

მათხოვრები.

(სახალწლო)

დავსძახებ „ალი-ჩალილოს“
და წავიგძელე ენასა...
ყური დამიგდეთ, ბიჭებო,
თქვენი დედ-მამის ღებნასა!
ბებია ჩემის ნაამბობს
ერთსა მოკითხობთ არაკსა,
და თქვენ კრიტიკა უყავით
ამ ჩემ ცრუ ნალაპარაკსა.
იყო ერთი ბერიკაცი,
ჰქონდა ერთი ძველი ფაცხა,
მაგრამ ზამთარს ვერ გაუძლო...
თოვლომა თავზე დაანარცხა.
ძლიეს გაასწრო ბერიკაცმა
და გადურჩა სიკვდილს, მწარეს,
გულ-ნატკენად გადახედა
თავის ყოფილ ნასახლკარეს.

ხელთ აიღო ყავარჯენი,
ძველი გულდა გამონახა,
სამათხოვროთ გზას დაადგა
და პირჯვარი გადისახა.

უქულო და ფეხტიტველა,
სიცივისგან კან ამწვარი
წინ შემოხვდა იმას ძალლი,
მოხუცივით მათხოვარი.

— „გამარჯვება!“ — „გაგიმარჯოს“ ..

— „წინ გამიძებ, პატარაო!
აღარ ძაღმძის, სიბერის დღემ
ურცხვად წელში მომხარაო.

მარტო ველარ ჩამოვივლი
დაბა, ქალაქს და სოფელსო,
შენ წადი, მე გამოგყვები
და დაგაბჯენ მხარზე ხელსო!“

დღეს ეს ორი მათხოვარი
სად არიან, თუ გსურთ, მკითხეთ
გასწავლით და წადით, ნახეთ,
მიესალმეთ!.. გაითხეთ!..

6. ზომღეთელი.

დ ე მ ე შ ე ბ ი .

ოზურგეთი. «Все Благополучно!» სოფელ
ასკანაში მომხდარ მკვლელობათა გამო დაიჭირეს
ოზურგეთის მასწავლებელი: ხვარამზე, ეველინა,
მუტუცა და ფლორენცია.

როგორც «სფერებში» ამბობენ, გოროდოვი
ევნატე სამხედრო წესების გმოცხადებას ეპირებაო.

სამტრედია. ჩვენისთანა ბედნიერი და საქმის
ხალხი ქვეყანაზე არც იქნება. სხვაგან ხომ საზოგა-
დიებრივი უმოქმედობაა, ჩვენში პირიქით სიცოც-
ხლე დულს და გადადულს. ადგილობრივმა წერა-
კითხვის განყოფილებამ უკვე დააარსა საკვირაო
სკოლა, მაგრამ სწავლა ჯერ არ დაწყებულა. მი-
ზენათ იმას ასახელებენ, რომ კვირა დღე ვერ გა-
მოიანგარიშეს როდის იქნებაო.

ყვარილას. შორაბნელმა კონდუქტორმა ა—ნ
ს —ძემ საუცხოვოთ დაიჭირა მძიმე ეგზამენი ებრა-
ელების დენისა რკინის გზის ვაგონებში. აი დაახ-
ლოებით ზოგიერთი ნიშნები:

- რჯულის გინება 5+
- წვერების დაქილვა 4—
- მუშტის თავაზი 5—
- პანლურიზმი 3.
- საზოგადოთ, ეს პირველი მაგალითია ჩვენს მა-
ტიანეში.

ქვემო საქაღ. ადგილობრივი მსოფრებნი
გაფაციკებით ეძებენ. „კლიოპონი“ კებს...

დადი ჯახაიში. ახალი წელი ახალი მამასახ-
ლისის გამარჯვებით დაიწყო. ძველი, ქალაღდი-ქა-
მია მამასახლისი გადააყენეს. მან ჯაქვი არავის არ
დაანება მოუვიდათ ჩხუბი ახალმა აჯობა, ჯაქვი
წაართვა. სამაგიეროთ სოფლის ანგარიშები ჯერაც
არსად სჩანს.

სამტრედია. ადგილობრივი საღ უფროსი მუდამ
ყამს ახირებული იყო, მაგრამ ახლა სულ ქიდაობის
გუნებაზე დგას. ხშირათ ლლაბუკობს როგორც მო-
სამსახურებთან; ისევე გარეშე პარებთანაც. მალე
გიმნასტიკოთა კლუბს დააარსებსო.

ხონი. არჩევნები გათავდა. ყველა სამამასახ-
ლისობეს გაუზომეს მუტეკლი და აკაკი სიმონიძეს
სულ ყველაზე უფროსი გამოაჩნდა. დიდი ხმის უმე-
ტესობითაც ის იქნა ამორჩეული.

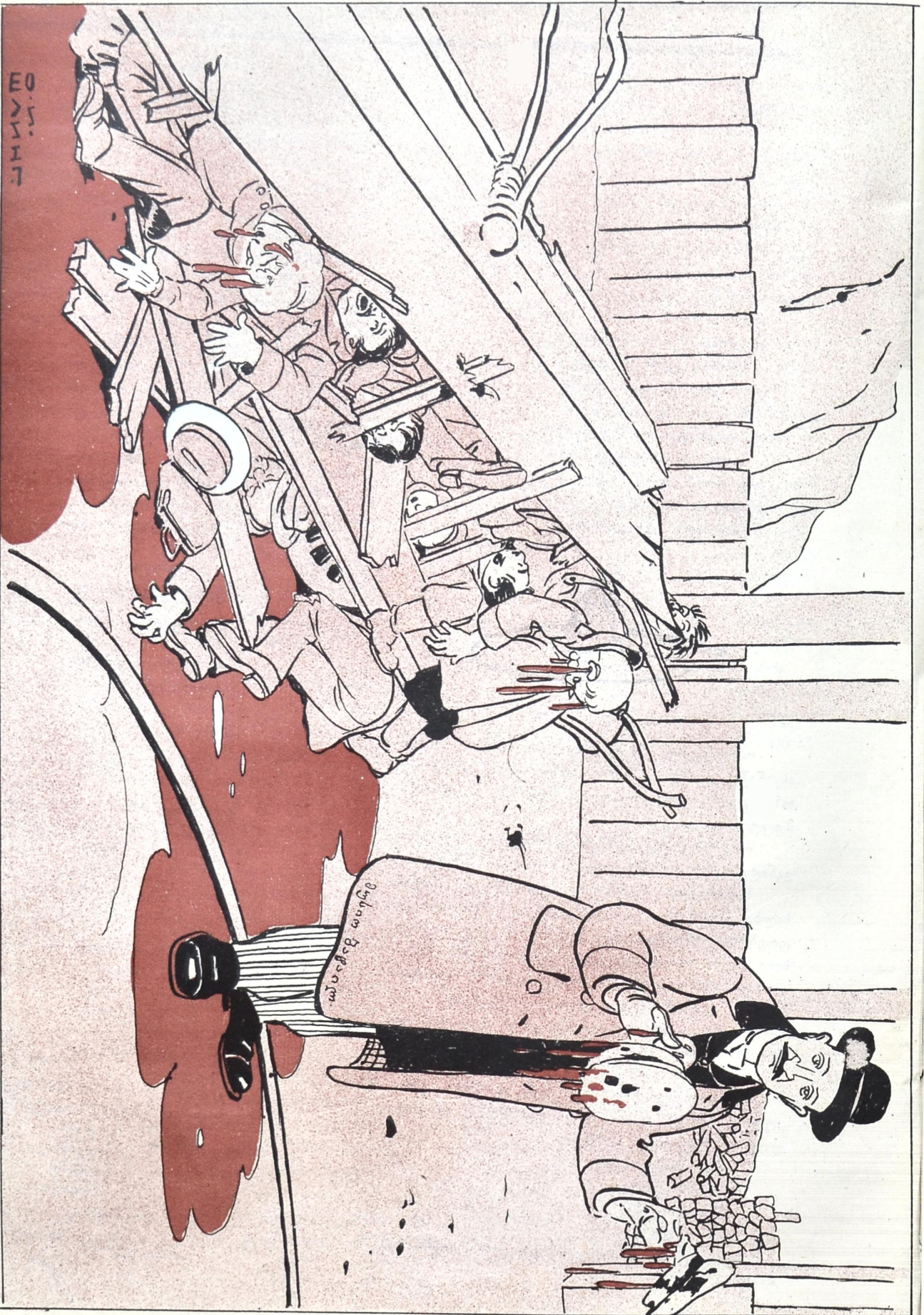
ადგილობრივ სავაფო სასწავლებლებში შემოი-
ღეს ახალი, ხონისათვის სავალდებულო საგანი: ძა-
ღლებისთვის კულზე ემუტის მობმა.

მღვდელს ილიკო ბახტაძეს მტრედი გაუფ-
რინდა.

სასცენო კუპლებები.

(აქკადენტურ გაიდაზე.)

- 1 ვარ პოეტი დეკადენტი,
ვერავინ მცნობს კიტას მეთი...
რეთი ..
კეტი ..
ცეტი...
ფეტი .
- 2 ვერ დააფაოს მის გარდა ვერვინ
გრძნობა ჩემს გულში უხვად ნაკეცი...
მხეცი...
ქეცი...
გავიქეცი...
წავიქეცი..
- 3 მე სიცოცხლე მძულს
სიკვდილს შევხარო...
ზარი...
ხარი...
ჯარი...
ძმარი...
- 4 მე ძველს დამიღვამს შთამომავლობა,
ის დამაფასებს, ვენაცვალბე...
ქალბი...
თვალბი...
ქარბი...
კარბი...
გავიპარბი... (მიიპარება)
პოეტუნა.

1931.

კ ა ტ ა ს ტ რ ი ა

მუხილი ბატონო. დასწყვეტილია დემოკრატია! ისე მტკივნეულად მუცელი, რომ ვერაფერს ვარჩევ რომელია ვატივინისა და რომელია კანდიდატურის ქუდი! მოდი ახლა და იპოვე დახმარება!

რომელია

კომეტა.

(კუდიანი ვარსკვლავი.)

წერა-კითხვის საზოგადოების „ვიწრო“ კანტორაში ჩვეულებისამებრ შეკრებილიყო ჩვენი ეროვნების სიამაყე, ნაციონალური ქართველი მოძველო ახალგაზრდობა და აგრეთვე ჩვეულებრივ ლაზღანდარობდა. სიმართლე უნდა ითქვას, რომ ამ ლაზღანდარობაში ყველა თავის საქმეს აკეთებდა: ბნი მდივანი საზოგადოებისა, როგორც მასპინძელი კრებისა, მარჯვენა თვალით საზოგადოების დაეთარში საქმიანობდა, ხოლო მარცხენა თვალი, ორივე ყურები და რასაკვირველია სამეტყველო ორგანოც კრებისათვის შეეერთებია. „დროების“ რედაქტორი, ღრმად ჩაფიქრებული კედელს მისდგომოდა და კავკასიის ვაცრეცილ ქარტაზე ხელებს აბადუნებდა. პატივცემული გიორგი გვაზავა ძველის-ძველ, ხუცურ ხელნაწერს, მოსჯდომოდა და გაფაციცებით კითხულობდა. ერთმა დამსწრეთაგანმა დროზე შენიშნა, რომ ცნობილ ვეკილს წიგნი უკუღმა ჰქონოდა გადაშლილი და ამით საერთო სიცილი გამოიწვია.

— რა გაცინებთ, ხალხნო, რა გაცინებთ! ჯერ კიდევ კარებიდან შემოიძახა პედაგოგმა პეტრე სურგულაძემ და ჯერიანივით შემოიქრა კანტორაში. ყველას შიშის ქარზმა დაურბინა, ვერაფერ ბედავდა პეტრესთვის შეკითხვა მიეცა და თითონ პედაგოგი, „ვაკედან“ იორღით ჩამოსული, სულს ძლივსლა იბრუნებდა.

— რა ამბავია კაცო?.. გულის ფანჯრალით შეეკითხა ს. ფირცხალავა.

ყველანი სმენათ იქცენ.
— კომეტა გა..... ძლივს წარმოსთქვა პეტრემ და საღკოი თითით შუბლს მოდინილი ოფლი მოიწურა.

— რა კამედია,.. რას ამბობ? განმეორებით შეეკითხა სამსონი.

— კომეტა გამოჩნდა, კომეტა, ძალდატანებით წამოიძახა სათავად აზნაურო პედაგოგმა.

ყველანი გაოცდენ! ვერაფერ გაიგო საქმე რაში იყო.

— თქვი თუ ღმერთი გწამს, რა ჯანაბა გამოჩნდა, ნულა გვაწვალბე, ნერვები ისედაც აშლილი გვაქვს. ნაწყენი კილოთი შესთხოვა მიხაკო წვრეთელმა, უკვე გონზე მოსულსა და დამშვიდებულ პეტრეს.

— თქვე ოხრებო, დამაცადეთ ცოტა სული მოვითქვა. გეუბნებით რომ კომეტა გამოჩნდა, აი კული რომ აქვს. ზე კაკალ ჩვენს გემნაზიასთან დაეყუდა.

— რა ჯანაბაა ეს „კომეტა“ აღარ იტყვი? შეეკითხა მოუთმენელი ლობჯანიძე.

— კომეტა ბნებო კუდიანი ყოფილა და კუ-

დიანი ჩვენს გემნაზიასთან ან პატივცემული ვირი იქნება ან ასეთივე ძროხა. იოხუნჯა ნიკო ლორთქიფანიძემ.

— რასაკვირველია ერთ-ერთი იმათგანი, რადგან თქვენ ორივენი აქა ხართ და კომეტა კი იქ დარჩენილა. დასძინა გრიგოლ დისამიძემ.

— მე შიშით გული გადამიბრუნდა და თქვენ კი აქ ლაზღანდარობთ.. წყენით ჩაილაპარაკა პეტრემ. ეს რაღაც კარგის მომსწავებელი არ არის..

— მართლა ყოფილა რაღაცა, დინჯათ შენიშნა მიხეილ ადამაშვილმა და მარჯვენა ხელზე „ფერჩათა“ წამოიკვა.

— კაცო, არა გჯერათ? მთელი ხალხი დაფეთებულია, ქვეყანა აღ'დგა, იმას შეჰყურებს!..

— როგორ! ხალხი აღსდგა? ვინ ხალხი? მღერიან? საით მიისწრაფიან? სხაბა სხუბით ანუ უკეთ ვსთქვათ ჯორის ტლინკებსავით დააყარა კითხვები უკვე აფეთქებულმა მიხაკომ.

— ხო არ გაგიჟდი, სად უნდა მოსდიოდეს. დგანან მინდორზე და ცისკენ გაიყურებიან. კომეტა ჯერ კიდევ არ ჩასულა.

— ვაიმე „კომეტა“, „კომეტა“, „კომეტა“ ყოფილა! აღტაცებით და ხელების ქნევით წამოიძახა სამსონმა, აღბათ იმის შიშით, რომ აღმოჩენა არავინ მომასწროსო.

— მეც ვგრე არა ვთქვი? რა ვახტუნებს. შენიშნა პეტრემ.

— შენ გურულათ თქვი „კომეტა“, გაუსწორა სვიმონ ყიფიანმა.

— ქართულათ კუდიანი ვარსკვლავი ჰქვია, დააყოლა ქაიხოსრო ქავთარაძემ.*)

— კუდიანი ვარსკვლავი?! ერთხმათ წამოიძახა რამდენიმე ჩალურჯებულმა ბაგემ და მკირე ხნის სიჩუმე ჩამოვარდა. გიორგი გვაზავას შიშით ხელიდან წიგნი გაუვარდა, სამსონმა სამოცი მანეთი შემოსავლის მაგიერ გასავალში ჩასწერა; ლობჯანიძემ შინ წასვლა დააპირა და მოკრძალებით ეამბორა პართენ გოთუას მადლიან ხელს, გამოსამშვიდობებლათ გაწვდილს, ვინაიდან ცნობილი დრამატურგი მდედრობითი სქესისა მოეჩვენა! ფილიპე გოგიჩაიშვილმა ღრმით ამოიოხრა და ტუჩების ცმატურით რაღაც სოფლოური ლოცვა ჩაილაპარაკა. კოწია თუმანიშვილი ფერ-მიხდილი კუთხეში აიტუზა და ზეცად თვალ-აპყრობილი რაღაცას შევედრიადა მეუფეს.

— რას ნიშნავს ნეტავი ეს მოვლენა?... დაარღვია სიჩუმე სამსონმა.

— რას უნდა ნიშნავდეს: ღვთის განგება უმიზეზოთ არასოდეს არ იჩენს თავს. რაიმე განსაც-

*) უკაცრავათ, რომ გიორგი ლასხიშვილის მაგიერ შეცდომით ქაიხოსრო ქავთარაძე შეგვეპარა.

დელი აუცილებელია საქრისტიანოსათვის, შენიშნა კოწიამ.

— ეს უთუოდ ჩემი „პარტიის კაცის“ ბედის ვარსკვლავია!.. ალტაცებით წარმოსთქვა პართენმა.

— ალბათ კულს შეჰყავხარ შეცდომაში, წყნარათ მიუგო მიხაკომ.

— მე მგონია კამეტას კაცის სახე უნდა ჰქონდეს და თუ ეს ასე იყო, ცხადია პროფესორი მარი იქნებოდა!.. შენიშნა გიორგი გვაზავამ.

— კაცის სახეს მართლაც რომ მოგაგონებდა, მაგრამ მე უფრო ბ.ნ მზრუნველს მივამსგავსე. ალბათ ეს არის ჩვენზე მოვლენილი რისხვა ქუჩაში მორიგეობისა, დასძინა პეტრემ.

— ეს მით უმეტეს, თუ კუდიანი ვარსკვლავი მასთან ერთად პაპიროსსაც გავდა.

— ჩემის აზრით ეს რისხვა ქართველი ხალხის თავზე უნდა იყოს მოვლენილი. აბა შეხედეთ ამ ქარტას, სად არის გარეთ კახეთი? წარმოსთქვა „დროების“ რედაქტორმა.

ქარტაზე, სიძველისა და კარგი მოვლის გამო ეს ნაწილი მართლაც ამოხეულ-ამოცრეცილი აღმოჩნდა. მდინარე იორი ქ. თიანეთთან თავდებოდა.

— ვინ იცის, იქნებ ახალი ეგზარხის დანიშნვას მოასწავებს ეგ საკვირველი მოვლენა, საზრია ნათ შენიშნა „საქართველოს მოამბის“ რედაქტორმა.

— იქნება კამეტა ახალ რევიზიას მოასწავებს, შეშინებული ხმით წარმოსთქვა მალაზიის გამგემ.

— რას ამბობთ, ერთი! ეს კამეტა ლაღო მე სხიშვილისაა. წაიოხუნჯა კოტე მესხმა.

— რატომ ვაზვიადებთ აგრე არ ვიცი დემრ თმანი! იქნება ეს ვარსკვლავი რაიმე ბედნიერებას გვიკადის გაამხნევა კრება ლასხიშვილმა.

— შემობრძანდით ბ.ნებო „ამმაში“ და იმდენი კუდიანი ვარსკვლავი გიჩვენოთ, რომ ვერც დასთვალოთ! უშიშარის და თავზე ხელაღებული კილოთი წარმოსთქვა ანდრია ღულაძემ.

— შეიძლება ეს მოვლენა სპარსეთის ქართველობას შეეხებოდეს დინჯათ განმარტა ლუარსაბ ბოცვაძემ.

— არაბთა ასტრონომის, უისტონის აზრით კამეტას ყოველთვის წარღვნა მოსდევს ხოლმე. მეცნიერული კილოთი შენიშნა გვაზავამ.

— ზოგიერთ თავებში წარღვნა კამეტის მოვლინებას უსწრობს კიდევაც. დასძინა პროფესორმა ივ. ჯავახიშვილმა.

— ეს ალბათ ქარაფშუტა თავებში! ჩამოურია გრ. დიასამიძემ.

გვაზავა გაწითლდა. აიმრიზა და მარცხენა ფეხის წვერზე დაიწყო ცხმუტვა.

— ისეთმა ვირმა დამწიხლოს, რომელიც ჩემზე მეტს იწველიდეს!.. გესლიანათ და მოსწრებულათ მოუქრა სიტყვა სამი ივნისის დამცველმა.

ამ ანდაზამ საერთო სიცილი გამოიწვია. ერთის წამით ყველას გადაავიწყდა უფლის მიერ მოვლენილი რისხვის ნიშანი.

ასე კარგია გონება მახვილი ადამიანი.

ეშმაკი.

ღ ა მ ე .

(გუძღვნი ზესიშისტეს.)

ღამეა ბნელი. ცისა კიდურზე, ლეგა ღრუბლები გამწყრივებულან. მთვარე აღარ სჩანს, ვარსკვლავთა გუნდნი სადღაც მიმქრალან, მინარცხებულან. მდელოს გლოვის ზარს უმღერს ბარიო სუსხით გაძარცულს განატიალებს ტყეს ამკვნესარებს, ტოტს ტოტს აჯახებს, ობოლ ფოთლებსა შორს აფრიალებს. აქ ბუ გაჰკვივის გულ-დასაღონათ, იქ კი ანკარა კორდით მომსკდარი ლილიკებს მწარეთ, სევდიან ჰანგზე, ჰაერში სცურავს ხმები საზარი. და თვით სატანა, შავი სატანა ბნელ ძალებს უსტვენს, დაძრწის ეული მაშვრალთ ქოხმარებს თავს დახარხარებს ბოროტ სურვილით გულ-ამღვრეული.

ნაცნობ ადგილზე ობლათა ვდგევარ ფიქრში ჩაფლული, დაღონებული და უნუგეშოთ გაგყურებ სივრცეს მწარ მოგონებით აღშფოთებული. აგერ ჩემ გვერდით ჯვარი არქვია, იქ ამხანაგის საფლავი არი მტარვალის ხელით ჩუმთ დაფლულის... მას მშობლის ნაცვლად დასტირის ქარი. დაწყლული გული ვერ იტევს ნადველს, თვალთ უნებურათ ცრემლები სწყდება და რა მომესმის ბორიოს კვნესა ქირი, მით უფრო მიათასდება. მაგრამ ვირკვევი.. ვგრძნობ ვერრას ვარგებ... კვლავ გავიხსენებ მიზანსა დიადს ვგმობ ლაჩრულ ცრემლებს, ამ ტიალ ღამეს, და ალტაცებით ველი განთიადს.

ჰოი მტირალნო, იმედ-მიხდილნო, სასტიკ ცხოვრების საბრალო შეილნო, დაჰგმეთ ცრემლები!... ამ საშვალეობით

რომელი დასტკა ბედნიერებით.
 თუმც მართალია ეგ სევდის ღამე
 არის კავშირ ბოღმის ამშლელი
 და შავ სატანის შავი სიცილი
 სულის აღმშფოთი, ტანჯვის მომგვრელი,
 მაგრამ იმედი: რომ ღამეს დღე სძლევს,
 სატანის ხარხარს; გმირთა ყოიანი
 სინამდვილეა... ამას გვიმტკიცებს
 ბუნების კანონთ უცვლელი ჟინი.
 მაშ ნუ, ნუ სტირით... შეწყდეს ქეთინი
 იმედის სხივმა გაიფაროს,
 თენდება კიდევ... და შავი ძალა
 ქვეყნებს შთაინთქას, ცრემლები ღვაროს.

6. ჩხიკვ ძე.

პატარა ფელოტონი

გამოძახილი.

„...ცრემლები, წერტილები, იტყვი... მღუპარება...“

„მალაი პოლიტიკის ამბები... გამოუთქმელის გამოთქმა... დაფარულის გამოცხადების იმედი...“ სიტყვა.

- სანათლიღებო „დროება“ წაიკითხე?
- არა, ჯერ არ წამიკითხავს!
- მაშ, სიტყვას „დღურს“ დააკვირდი.
- რაშია საქმე?
- რაშია და სიტყვა სწერს: „მეგობარი მკითხველი, ან მალაი პოლიტიკის ამბებს მოელის ჩემგან, ან ისეთებს, რომლებშიც გამოუთქმელი გამოითქმის და დაფარული გამოცხადდები“-ო...

— ვინ მოახსენა? გამოთქმული ვერ გაუფიქრა და „მალაი პოლიტიკის ამბებს“ ან „გამოუთქმელის გამოთქმას“ მისგან ვინ მოელის? მოელიან მხოლოდ მის „პატარა ამბებს“, სადაც წერტილებს, სიტყვებს, (ცალიერს), „ცრემლებს“ და ოხვრა-გმინვას ექნება ჯირითი. ხოლო რაც შეეხება „გამოუთქმელის გამოთქმას“, ეს არც მოსალოდნელია მისგან და არც არავინ მოელის. ეს გვაზაკს უფრო ეხერხება.

— მე მგონია არც „პატარა ამბებს“ უნდა მოელოდეს მისგან მკითხველი, ვინაიდან ახალი წლის „დროებაში“ საჯაროთ აღიარა: „ბევრისაგან გამიგონია საყვედური „პატარა ამბების“ შეწყვეტის გამო... მარა არის ჟამი, როცა დღეცა აუცილებელია, უნებური, სტიქიურია“ ო...

— მაშ, რაღას ცოდვილობს, თუ დღემილი აუცილებელია!

— რა ვიცი, დასწყევლოს ღმერთმა ეშმაკი! ახალ-წელიწადს, მართალია, ასე ფიქრობდა, მარა ხედავ, სულ რაღაც 5 დღეში როგორ გამოცვლილა?! საზოგადოთ, ხომ იცი, როგორ ხშირათ იცვლიან ჩვენს ნაფიცი ინტელიგენტები აზრსა და მიმართულებას.

— მართალია, მასაც უყვარს ლოდიკური „ნახტომების“ კეთება... მარა წინეთ „პატარა ამბებს“ კარგს სწერდა. ძალიანი მომწონდა იმ დროს მისი წერტილები... ცრემლები... სიტყვები... სიტყვები და სიტყვები.

— რა ყრია მერე ცარიელ სიტყვებში?

— როგორ თუ ცარიელში?! აკი ერთ-ერთ „პატარა ამბებში“ ის სწერდა: „სიტყვა ყველაფერს დაანგრევს, ცხოვრებას შეცვლისო, ძველს განახლებსო, სიბნელეს მოსპობსო, სანატრელ მოძავლს დაგვიახლოვებსო...“

— კარგი, კარგი, მაგრამ საქმე?..

— მართო სიტყვითაც არ თავდებოდა სიტყვას სიტყვა.

აი მაგალითად, როცა „პატარა ამბებს“ განება სიტყვამ თავი, „მიწაში“ დიწყო წერა...

— მოიცა, მოიცა, მიწაში წერა როგორ შეიძლება?

— ფილიპე გოგიჩაიშვილი თუ კი „თხრილში“ სწერდა, სიტყვას რატომ არ შეეძლო „მიწაში“ წერა?

— ახლა სულ აღარაფერი მესმის!!.

— აქ გაუგებარი არაფერია. ერთ უცხო სტუმარს თურმე ფილიპეს ნახვა უნდოდა. წავიდა ლანჩხუთში და ამბავი იკითხა. მოხუცმა მეზობელმა, რომელიც მას გადაეყარა, უპასუხა: ფილიპე ახლა ქალაქშია და „თხრილში“ სწერსო. სტუმარი ძლიერ გააკვირა ამ ამბავმა და დიდის ვი-ვაგლანით გაიგო, რომ „თხრილი“ „კვალი“ ჰგონებოდა მოხუცს. იქ სრული გაუგებრობა იყო და მე კი ასეთი არაფერი მითქვამს: „მიწა“ ჟურნალი იყო. საგლგებო ჟურნალი. თფილისში გამოდიოდა და თფილისშივე ლებოდა. ამ ჟურნალში სიტყვა სწერდა — მიწა გლეხებსო და სხ...

— კი მაგრამ, გლეხებში არ აგზავნიდა?

— გლეხებს რათ უნდოდათ, იმათ ხომ კითხვა არ იციან?

— ახირებულა სწორეთ, მაშ, ვილასთვის სწერდა?

— როგორ თუ ვილასთვის? გლეხებისათვის.

— მერე გლეხებს რატომ არ აკითხებდა?

— კაცო, როგორ წააკითხებდა, როცა იმ გლეხებმა წერა-კითხვა არ იციან?

— კაცო, მაშ ვისთვის წერდა?

— ვა! აკი გითხარი, თუ, გლეხებისათვის მეტი...

— მერმე რატომ არ უგზ...

— ეს კულიან ვარსკვლავს ჰკითხე.

—ველი.

მესტვირული.

(ს. ზემოხეთისთვის.)

ეშმაკო, ჩემო ბაბუა,
მათხოვე შენი სტვირია.
თუმცა ამ დღესასწაულზე
ბევრი გთხოვეს, ბერსა სტვირია.
ძველი წლებიდან ჩაგრულებს
დღესაც არ მოგვდის ძილია.
ნელიძე,— დრამა,— ჯარიმა,
ერიშით მოწოლილია.
ხუთჯერ გაგვიძვრეს პერანგი,
ლუკმა მოგვისპეს თფილია.
შემოგვესიენენ ყველანი,
სინდისზე განწმედილია.
ქანქარს ყლაპავენ, სკოლაკა,
სოფლისთვის დაკარგულია!
საქამიესა სერზედა
კოშკივით წამოდგმულია!
ბავშვნი კნავიან ასვლაზე,
ჩამოსვლით დაზაფრულია.
თხოვნებსა ვგზავნი თუფროსთან,
მაგრამ რა... მიჩქამულია!
საერთო საქმეს უმტყუნეს
გზა ამჯობინეს ძველია
და ამოდრავდენ უტყფრად
ცხიერი, ტურა-მელია.
მოსთხოვე ახალ წელიწადს,
რომ გამოსცვალოს ძველია,
გაიწყოს ტურა მელები,
და გაგვინათლოს ბნელია.

თუ ეს არა ქნას, ეშმაკო!
შენი შეწვევა გვჭირია:
გთხოვთ ამათ შენი მათრახი
არ გაუხადო ძვირია.

ლ. ზემოხეთელი.

კატარა ვიფხის ტპაოსანი.

ფილასოფოსნი შემოკრებენ, ამაზედ ქონდათ ცილობა,
დრამა ქურდს ჭკუა ასაქმებს, თუ ტვინის განაგრძობა,
თფილი ადგილი სჯობია, თუ სრული უადგილობა,
ზღაგიატობა თუ არის ქურდობა, კადლეტილობა.

დრამა ვნახე მისი იყო სამართალი ვისაც სძულსა,
დაეწერა ზეობელთან კული კულზე გადაბმულსა,
მე შენ გეტყვი, კრიდეა იგი სიტყვას ავით თქმულსა,
აწ ნაწერი დაცანახებს იმის საქმეს შაერაზმულსა.

ჰე ჩემო, „გადი შარტიის“ არს ჩემგან მონადგაწები,
თავში სირბილე მივია, თუ გინდა თბილათ ჩაწვები;
მე ჭკუა ჩემი არ მიკრის, რადაც, ძალ და ძალ ვაწვები,
მადლია, მე—ამ მატრაკვესს, ამომიტყვებან დაწვები.

ბლიკვაძე.

სატრფოს.

ჩემო სულის დგმავ! შენი მგოსანი
შენთვის ვაკენესებ ჩემ ობოლ ჩანგსა,
და მთა-ბარსა ვფენ, გულში ვაქარგავ
მწარე სიმღერას, სველიან ჰანგსა...

შენზე ვოცნებობ, ყველგან, ყოველთვის;
ხანდისხან ცხადათ წარმომიდგები...

ოჰ, რა კარგი ხარ!..

რა რიგ მიყვარხარ!..

შენთვის ტანჯული შენთვის მოვკვდები.

მაგრამ ოცნებას, ტილო ოცნებას,
როს ფრთა ეკვეცვის, ვერ გიქვრეტ ვერა!..

ოჰ, რისთვის გაეჩნდი, რისთვის თუ ვგრე
მსჯიდა უკულმართ ბედისა წერა!..

მტარვალის ხელმა ჩაისრა გული,
სისხლის ნაკადმა შეღება მდელია..

ოჰ, უკმეზობავ!..

კაცთა სევდობავ!..

სულისა მწყველელო, გულის მომკვლელო...

ცხრა მთას იქით ხარ გადაკარგული,

ბნელეთის დარაჯთ ვერ გაქცევიხარ!..

ოჰ, ერთხელ კიდევ რომ გიხილავდე...

რა საუცხოვო მშვენიერი ხარ!..

მონობის ბორკილს რომ დაამსხვრევედე,

გადმოლახავდე მთასა და ბარსა,

ოჰ, მაშინ, მაშინ შენი მგოსანი

შესწყვეტავს ტირილს, გლოვისა ზარსა.

აბ. პელაშვილი.

ახირებულნი ამბები

კულიანი ვარსკვლავის გამოჩენისათანავე ქალაქში ხმა გავრცელდა: სახელმწიფო ღუმელ დაადგინა ქალაქის თვითმართველობამ უთუოდ არამიანცის საავთმყოფოში უნდა იაქიმოსო. ამბობენ ეს წინადადება ღუმელში ტიმოშკინმა შეიტანა და გამოწვეულია შურის ძიების გრძნობითაო. გამგეობის წევრებსა და ხმოსნებს თავზარი დასცა ამ ამბავმა, რადგან თუ ხმა გამართლდა, უთაოთ დარჩენილ ქალაქს ხმოსნებიც მალე შემოგლეჯაო. ამბობენ უპრაფა საპროტესტო წერილებს ამზადებს ამ დაუშახტურებელ სასჯელის წინააღმდეგო. საავთმყოფოს „ზე ვრაში“ ბ-ნი სტეფანოვი წინადადებას აძლევს უპრაფას: თუ ვინცობაა ხმები გამართლდეს და ჩვენთან გამოგზავნონ თავი მიიწი დაიზღვიეთო.

ენახოთ!

ბელგიის უსახელო (სახელი კარგა ხანია გაუტყდა) საზოგადოების წარმომადგენელი სოხოს მთავარ გამგეობას: უკანასკნელი გამარჯვების აღსანიშნავათ ნება დართონ მას, ბატაილს, გამართოს მეორე, პირველზე უფრო ჩინებული მეჯლისი ქალაქის თვითმართველობისა, აღმინისტრაციისა და „პრესის“ წარმომადგენელთა თანადასწრებით. თამადათ ბატისოვს ასახელებენ, მოლაპარაკეთ ივ. ხაჩატუროვს, ხოლო მერიქიბეთ გ. ამირჯიბს. დასასრულ იქნება სენსაციონური სანახაობა: Bataille des citoyens de Tiflis avec les cadavres (ბრძოლა თფილისის მოქალაქეთა გვამებთან) თანხმობას ელიან.

რადგან ტრამეის საზოგადოებას ძვირათ უჯდება ნ იანვრის მსხვერპლთა დასაფლავება, ეს საქმე იჯარით გადაუცია ბ-ნი ქანანოვისა. ქანანოვი როგორც ამბობენ გაჯრიგდება საბებიო ინსტიტუტის სტოროეს. თითონ ტრამეის საზოგადოებიდან აიღებს გვამზე ნ მანეთს, ხოლო სტოროეს აძლევს 50 კაპ. როგორც ხედავთ ყველა მოგებული რჩება!

ტრამეის ღირქეტორს გამოუწერია აფრიკიდან ახლათ მოგონილი ტორმუზი „ვესტინჰაუზისა“. როგორც ამბობენ ტორმუზის სიავკარგეს გამოცდის „ტრამეის კომისია“. გამოცდიან ხმოსანი შახ-ბუღაგოვის ენაზე. ჯერ აუშვებენ პატივცემული ინჟინერის სამეტყველო ორგანოს და როცა მოძრაობის უმწვერვალესობამდე ავა, მოუქვრენ ტორმოზს. თუ გააჩერა, ცხადია ტრამეისთვისაც გამოსადეგი იქნება და უეცრივ მოისპობა ყოველგვარი შიში ნ იანვრის ვანმეორებისა.

სარწმუნო წყაროებიდან გავიგეთ, რომ პატივცემულ ღირქეტორ-რეფორმატორს ტრამეისის გან-

ზრახვა ჰქონია გამოიწეროს ბელგიიდან 200,000 გვირგვინი. აქ, ადგილობრივ, ერთობ ძვირია ეს სამკაული და თუ ყველა მის მიერ გასრესილ ადამიანს ტრამეის საზოგადოებამ გვირგვინი უყრიდა, უცილო გაკოტრება მოეღოსო. ყიირათიც ამას მიქვია.

კომეტა.

ამონაპვნენი.

(გუძლენი ბეგლარს.)

რას შემომტქერა? რათ გაკვირვებს შუბლზე ნაოჭი, ან სახე ჩემი მოწვენილი... და თმა ჭადარა? შწავაე ცხვრების ქარტეხილმა დადი დამსნო, უსამართლობამ ჩემი გული დაკუწ-დადარა!

მე ადარ შეესტრფი ტიად აწქოს, შავნელით მოტულს, მისდაში თბილი გრძნობა ჩემ გულს არ ეკარება... ხალო წარსული უკუდმართა, გულს მომწველელი, მისკონათაც მიძნელდება და შესარება!

მეც ვიფაც ერთ დროს გრძნობა... სავსე ნორჩი, ჭაბუკი, ჩემი გულიცა სტრფიადოთ აძკერებულა, სიყვარულის ჩანტს, მის გიჟურ ხმებს, სიშების ჟღერას, ჩემი არსებაც აუღლია, ამღერებულა!!!

ეჭ. სულ სხვა იყო ის ჭრელი და უხამსი რამ დრო, როცა ღამაში სიყვარულში შეფიცებოდა... მე ჯადოსნურათ გულწრფელობას, თბილ გრძნობას მტყუფდა სხვას ფულს ართმევედა, უმღეროდა, თავს ეკლებოდა.

მეგობარიც შეავდა, ვითომ დიდი ერთგული, სულს არ ვზოგავდი, გენდობოდი ამხანაგურად! არც მან დამინდო... უსირცხველოთ ცილი დამწამა, ხილათ გამიღო და ზედ გაძვრა ის გერატულად!

გერც სიყვარულა, გერცა ძმობა და მეგობრობა მე გერა ვპოვე გერც აწმეოში, გერცა წარსულში: მეგობრის ნაცვლათ შიშიშინი შიდაცა გვერდით და გულისა წილ, ფულს კთავაზობს წრფელ სიყვარულში!

რა ბეკრი გითხრა? დამიკოდეს გული სევდებმა, უსამართლობამ დადი დამკარ, უფრო მატკინა... მაგრამ გერ ჩაჭკლა შიგ იმედი მამეფლისადმი, გერცა თვალთაგან ცრემლის ღვარი გადმომაღინა!

დადგრემილი ვარ, მაგრამ გული კადვე სცემს ფიქალს, თუმც დაჭრილია, მაგრამ ადრე გამომთელდება და იმედი მაჭკს, წარსულის თუ აწმეოს წკვდადი, სისხნურულა შუქ მომეფენ დღეთ გამითენდება!!!

ფ. რუშაველი.

კუდიანი ვარსკვლავი,

ანუ
კო მ მ ბ ა.

დღეს, დიდი თუ პატარა, ერი თუ ბერი, კუდიან ვარსკვლავზე ლაპარაკობს.

მართლაც ათას-გვარ ჯორებს ავრცელებენ ამ უვნებელი სტუმრის შესახებ და ამით საზოგადოება შეცდომაში შეჰყავთ. მართა შეხედულობა კუდიანი ვარსკვლავისა კმარა მშიშარა და უცოდინარი ხალხის დასაფრთხობათ, აქ-კი ამას ათასგვარ შეუწყნარებელ ამბებსაც უმატებენ. ვანა მართლა საშიშარია ჩვენი სტუმარი?

სრულიადაც არა! ჯერ ერთი იმიტომ, რომ მისი სტუმრობა არა ერთხელ და ორჯერ გამოუცდიათ დედა-მიწის მცხოვრებლებს. უკანასკნელათ ის გამოჩნდა 1833 წლის 4 ნოემბერს. იმავე წელს მოგვშორდა და აი დღეს გაფაციცებით ელის მას თითქმის მთელი კაცობრიობა. მისი გზა, მისი ყოველი ნაბიჯი, მისი მსვლელობის სიჩქარე, გზაზე მოსალოდნელი დაბრკოლება, ეს ყოველივე ხელთა აქვთ ასტრონომებს, ანუ ვარსკვლავთ-მრიცხველებს.

დღევანდელ ჩვენს სტუმარს გალესის კომეტა ეწოდება. ეს სახელი, რასაკვირველია დაბადებიდან არ დაპოლია ამ კუდიან ვარსკვლავს და ამ სახელის მიღებამდე კიდევ ბევრჯერ სწვევია ის დედა-მიწას. თავისი სახელწოდება მან მიიღო მეფერამეტე საუკუნეში

ინგლისელი ასტრონომი ნიუტონი და მისი მეგობარი გალლეი შეეცადენ იმის დამტკიცებას, რომ კუდიანი ვარსკვლავი არის ისეთივე წვერი მსოფლიო ისი, როგორც ჩვენი დედა მიწა და სხვა პლანეტები. ამ დრომდე თვით უწარჩინებულესი ადამიანებიც კომეტის შესახებ ერთობ აზირობული აზრისა იყვენ: ზოგს მიწისგან ამოდენილ ორთქლათ მიაჩნდა ის, ზოგს დიდი კაცების სულათ და სხვ. გალლეის ცდამ უნაყოფოთ არ ჩაიარა. ის დარწმუნდა, რომ 1682 წლის კომეტა იგივე კუდიანი ვარსკვლავია, რომელიც სწვევია დედა-მიწას 1531 და 1607 წლებში. აქედან გალლეიმ ის დასკვნა გამოიყვანა, რომ აღნიშნული კომეტა დრო-გამოშვებით გამოჩნდება ხოლომე ჩვენს ცაზე და რომ ეს დრო უდრის 75 წელიწადს. გალლეი იმდენათ დარწმუნებული იყო თავისი გამოკვლევის სინამდვილეში, რომ იწინასწარმეტყველა ამ კომეტის გამოჩენა 1758 წლის დამლევის, ან 1759 წლის დასაწყისისათვის.

სიკვდილომე უფრო ადრე მოუსწრო მეცნიერს და აღარ დააცალა მისი გამოკვლევის ბრწყინვალე აღსრულებისათვის ეყურება. ის 16 წლით ადრე გარდაიცვალა. სამაგიეროთ მისი წინასწარმეტყველება გასაოცარის სისწორით ახდა.

„არასოდეს და არცერთ მეცნიერულ წინასწარმეტყველებას არ გამოუწვევია ისეთი ცხოველი და საყოველთაო ინტერესი განათლებული კაცობრიობაში, ამბობს ფრანგების ასტრონომი ფლამაიონი, როგორც გალლეის დაპირებამ გამოიწვია. დანიშნულ დროზე მხოლოდ ერთი თვით ადრე გამოჩნდა ცაზე, უკვე ცნობილი კომეტა და 1759 წლის 12 მაისს გაუსწორდა მსეს.

აი ამ წლიდან დაერქვა აღნიშნულ კუდიან ვარსკვლავს გალლეის კომეტა და აი ამ კომეტას ველით ჩვენ წელს.

ძველი, უხსოვარი დროითგანვე კუდიანი ვარსკვლავი რაღაც სიავის მომასწავებელ ნიშნათ მიაჩნდათ. იმისი გრძლათ გაქიძული კუდი და მოვლვარე თვალი შიშს გვირდა მაყურებლებს. მაგრამ უფრო მეტს მოკრძალებას კუდიან ვარსკვლავისადმი ამ სოფლის ბობოლეები და გვირგვინოსნები განიცდიდენ. საქმე იმაშია, რომ ამ ქვეყნის ძლიერებს თავისი თავი ბუნების განსაკუთრებულ შემოქმედებათ მიაჩნდათ და გულით სჯეროდათ, რომ თითოეულ მათგანს ცალკე ვარსკვლავი ჰქონდა ცაზედ, ან როცა მეუფე მათზე განრისხდებოდა კუდიან ვარსკვლავს მოუვლენდა და ამით გააფრთხილებდა. ამ მიზნისთვის, ე. ი ვარსკვლავთა განწყობილების გამოსაცნობათ ძველებურ გვირგვინოსნებს ცალკე მოხილეებიც (ასტროლოგები) ყავდათ. ასტროლოგები იკვლევდენ სხვა და სხვა პლანეტების მდებარეობას, ამის მიხედვით ადგენდენ ამა თუ იმ წინასწარმეტყველობას და ვაი მათი ბრალი, თუ ნათქვამი არ ახდებოდა. ბევრ მათგანს თავიც შეუწირავს ახირებული ან უსიამოვნო წინასწარმეტყველობისათვის. ძლიერ ეშმაკი და გონება მახვილი უნდა ყოფილიყო ასტროლოგი რომ ხიფათში არ ჩავარდნილიყო.

ერთ ამგვართაგანს ეკუთვნოდა, ფლამარიონის სიტყვით, ლიუდოვიკ XI ასტროლოგიც. ამ უკანასკნელმა უწინასწარმეტყველა მეფეს ერთი ქალის სიკვდილი და მარლაც ასრულდა. გაჯავრებულმა ლიუდოვიკმა დაიბარა თავისთან მსახურები და უთხრა: ასტროლოგს მოვიწვევ, თქვენ განიშნებთ, შეჰკარია ჩასვით ტომარაში და მდინარეში გადაუძახეთო. მიიწვიეს ასტროლოგი. მეფემ შორიდანვე მედიდურათ ჰკითხა:

— აბა მისმინე, შენ მშვენიერათ იცი სხვათა ბედი, მათი აღსასრული. ახლა მითხარი, რამდენი ხანი დაგრჩა შენ თითონ ამ სოფლათ ცხოვრება?

ასტროლოგმა დაუყონელივ უპასუხა:

— დიდებულო მბრძანებელო, მე მამცნეს ვარსკვლავებმა, რომ ჩემი აღსასრული უნდა მოხდეს სამი დღით ადრე თქვენს გარდაცვალებისა.

ერუ მორწმუნე მეფე შეეშინა და ვერ გაბედა აღთქმული ნიშანის გაცემა. პირ-იქით, ამ დღიდან ის ყოველნაირათ ცდილობდა თავისი ასტროლოგის დღეგრძელობაზე.

ერთი სიტყვით კუდიანი ვარსკვლავი არც დიდ ბობოლეებს აძლევს მოსვენებას და ყველა მათგანი თავისთვის ისაკუთრებს მის ამა თუ იმ მნიშვნელობას.

5. კალანდაძე.

(შემღივი იქნება)

სურათი.

დილა არის!.. ძირს, წისლებში, მოლილილ სოფელს ისევ სძინავს; და ძილშიაც, როგორც ცხადლივ, შავ სიზმრებით კენესის, გმინავს!

იქ კი, მალა მთის მწვერვალზე მზე ამოდის... ნათლათ ბრწყინავს; და წალკოტი ვარდ-ყვავილის, მის სხივებ ქვეშ ელავს, ბზინავს...

არც სიოა უხალისოთ, მიმოჰქროლავს ფიქვ-ნაძენარზე; ჰა, ბუღბუღმაც შემოსძახა ციური ხმა გრძნობის ქნარზე!

აქ ბუნების ზეიშია, შეუღარო, ყოვლით სრული; ჩვენს ტანჯვას კი, ჯოჯოხეთურს, არსით უჩანს დასასრული!..

გ. ქუჩიშვილი.

წაიღლები ეშმაკისადმი

ბათუმა. ეშმაკო, ნუ მოგვიძულებ ჩვენსკენაც ქენი პირია, ბათუმელ ასოთ-ამწყობებს გამათრახება სჭირია. გაუქრათ აზრი ცხოველი, სიმართლის მოქმელი ძვირია; მათში კაცურ კაცს ნუ ექებ, ინტრიგანები“ ხშირია; დღეს, მოქმედება ამათი, ყველასთვის გასაკვირია. „ბატუმსკი ვესტის“ მუშებსა მეტი ცხუნება სჭირია, ყველაზე უწინ და უფრო მათ გაიშავეს პირია. საერთო საქმე არა სურთ, ერთობის განაპირია; ლანძღვა-გინება-მუშტ-კრივში გამოდგენ უფრო გმირია. ხაზინები როს ხედვენ: ამგვარსა იმათ კავშირსა,

გახარებულნი ელიან როდის მოსდებენ აღვირსა. ამასთან მინდა ვახსენო ხაზინები ორია გაზეთის „მეზორაჩიკე“ ჩვენი კატო და კოლია. დღეს მათ მუშების „პატივი“ ბათუმში არ ყავთ ტოლია.

ას. ამ. სანკანიძე.

სად. სუფსა. პატივი მაქვს, აუგილობრივ საქმეთა შესახებ, მცირელი რამე მოგახსენო.

ამ დღეებში აქ „ბრწყინვალე წოდებას“ კრება გაუმართავს, „მსწავლულ“ კნიაზის ვანო გურიელის თავმჯდომარეობით. შესანიშნავი მოხსენება წაუკითხავს ტემლაკ გურიელ. კრების საგანი საქველმოქმედო მიზანი იყო. დიდი კამათის შემდეგ ერთხმად გადაუწყვეტიათ, რომ: იჯარის ფულის აწევით გამოწვეული გლეხთა უკმაყოფილება არ გაამწვავონ საჭიროა 4—5 მან. მაგივრათ ქცევაზე ახდევონ წლიურათ 9—12 მანეთი. ამასთან ერთად განიზრახეს დააარსონ „კოოპერაციები“ საიდანაც გლეხებს შეეძლებათ შეიძინონ გაუმჯობესებული იარაღები, როგორც მაგ. ორთქლმავალი გუ-

თნები, იყოლიონ აგრონომები, და მით ჩვენში აგრიკულტურა უმაღლეს დონეზე დააყენონ. ასეთ საქველმოქმედო საქმეებისთვის საჭირო „წვლილები“, (მგონი მსხვილებიც კი) ჯერ არ ჰქონიათ, და ბოლოს როგორც მოსალოდნელი იყო მისულან იმ დასკვნამდე, რომ ამ „წვლილის“ მოსაპოვებლათ აიღონ სულზე ორ ორი მან. შეშის ბაჟი, ამდე ნივე საბალახოზე (საძოვრის) და თითო მან. ქვე ვაზე „ნალეერობი“. ეს უკანასკნელი სტოროკების სასარგებლოდ. სულ თითო კომლს 15—20 მან. შეხვედრათ და ეს „წვლილები“ კიდევ მოუკრებიათ.

არა სჩანს მხოლოდ „კასა“, და ბნო ეშმაკო აქ არის საჭირო თქვენი დახმარება. „კეთილშობილ“ ჩვენებურ „ანგელოზებს“ ძლიერ ეხატრებათ შენი მათრახისა, რადგან თითონაც ერთობ გულმოდგინე თავყანის-მცემელნი არიან ამგვარი იარაღებისა. გთხოვთ არ გააწბილოთ.

ბუნის ტუზი.

ჭიათურა. ძმაო ეშმაკო „აგენტათ“

გვყავს კოტე „დავიდიჩია“
მუშათა ატენტს ვეძახით
საქმის არ ესმის ინჩია!!

ჯოჯოხეთიდან გადმოგვცეს
კიტას აგენტი ვახლავსო,
შავი ქვის მორიგ კრებებზე
„ტებილ მოსაუბრეთ“ ახლავსო!!

მისი წყალობით იშოვა
ეს დიდებული ბინაო
და შეუფერი დიპლომიც
იმისგან შეიძინაო!!

თუ ავათმყოფი მივიდა.
ვერ ეღირსება შეველასო,
მოყვება რაღაც ზღაპრებსა,
განგებ აიტებს ხველასო!!

ეტყვის: მე იმას ჩავდივარ,
საბუო რო მიკარნახებსო,
(რაღაც ქალღმრთის ნაგლეჯსა
ათასჯერ დაანახებსო!!

ამგვართ ავათმყოფები
„უკვიტანციოთ“ რჩებაო...
მე დაძენ, — მუშათა წყრომას
კოტე რით ვადურჩებო!!

ამ ჩვენ სურვირებს ვუცხადებთ
მთელ ჯოჯოხეთის ძალებსო,
რადგანაც კოტე აგენტი“
ავათმყოფთ არ იბრალებსო.
იმდენი მოსცხონ მათრახი
კრემლი მოადგეს თვალებსო!!

ჯგუფი.

ციმბარა.

ბიძია ეშმაკო! გვსურს აქაური დუბჭირიცხო-
ვრება გაგაცნოთ, მართალია ციმბირი ძალიან შორ-

საა თფილისიდან და ზოგი იფიქრებს, მათრახის
კული თქვენი აქამდე ვერ გადმოუწევსო, მაგრამ მე
მწამს, თუ საჭირო იქნება ციმბირელებსაც ანავებთ
თქვენი მათრახის სიმწვავეს.

პირველ ყოვლისა თქვენი ყურადღების ღირ-
სნი ზოგიერთი აქაური ქართველები არიან, რო
მელნიც მკვლევლობითა და ძარცვა-გლეჯით შიშის
ზარსა სცემენ მცხოვრებლებს და სახელს უტეხენ
თანამემამულეებს. მათი მეოხებით სიტყვა „კავკა-
სიელი“ და მით უმეტეს „ქართველი“ სინონიმი
მძარცველობისა.

მაშინ, როდესაც სახელმწიფო დუმაში ჩელი-
შევი და მისი ამაღა ამხედრებულან არაყის დალო-
თობის წინააღმდეგ, აქ სოფელ ვარბიცაში არის
სახელმწიფო არაყის სავაჭრო. ამურის გზიდან მი-
დიან ჩარჩები იყიდიან და როდესაც კოტა მოა-
შორებენ დახედება პოლიცია წაართმევს და უკან
ვე აბრუნებს. ამას წინეთ ჩარჩ დოლოგოს წაარ-
თვეს 50 ვედრა არაყი და ისევ სახელმწიფო სავაჭ-
როს დაუბრუნეს

...ქანქარის „მაშოვარ“ ამურის რკინის გზის
მოხელეებს სურთ ლელო გაიტანონ. თუ როგორ
დაიწვა ამ გზის აშენების ანგარიშები, როდესაც ის
მატარებლით პეტერბურგისაკენ მიქროდა ეს უკვე
გეცოდინება.

ახლა სადგურ ჩასოვინსკაიაში რკინის გზის
მასალის საწყობის გამგეთ ბ. ფუფაევი ბრძანდება.
მოსდომებია ან ვაჟბატონს ქანქარის ჩაყლაპვაში ეგ-
ზამენის დაქერა და ხერხიც მოუგონია. ანგარიშებ-
ში ფუთ მასალის გემიდან გადმოზიდვაზე თორმეტ
კაპეიკის მაგივრათ ხუთი შაური ჩაუიმასქნია—12
კაპ. მუშებისთვის მიუცია, ხოლო 13 ცალკე შე-
უნახავს. ამისანაები, რასაკვირველია სხვებიც, რო-
დესაც ხელქვეითმა მოსთხოვა მოპარულში წილი,
ბ. ფუფაევი უარი უთხრა და აი სწორეთ „ციხე
შეგნიდან გატყდა“. გამოძიებამ დაამტკიცა, რომ
ფუფაევის მართლა მოუპარავს. ამბობენ ქურდობის
არ ცოდნისათვის სამსახურიდან დაითხოვენო. რომ
კარგათ მოეპარა და ვერავის დაეჭირა, მაშინ
ხოშ.

ერთი სიტყვით აქაური მოხელეები ძალიან
უმაღური არიან, რომ მათ კანტროლი დაუნიშნეს.
მესამე უჩასტკის სჩეტოვოდმა ბ. ბუნევიციმ ტირი-
ლით მითხრა, რომ ამურის გზა სულ სხვა პირო-
ბებში შენდება, ვიდრე სხვა გზებში—ყველგან კან-
ტროლი, ყველგან შიში მოპარულისათვის—სულ
სხვა იყო აღმოსავლეთ ჩინეთის გზის აშენებაო—
ასეა ბნო ეშმაკო აქაური საქმე.

მუშების მდგომარეობაც უიმელოა, ამურის
გზაზე.—თუმცა მოიჯარადრეები ამბობენ, ახლანდელი
მუშის მოტყუება ძალიან ძნელიაო.—ამასთან
აგონდებათ წარსული დრო—როდესაც მუშებს კი-
სერზე იჯდენ.

ციმბირელი ეშმაკი.

ჰიათურის ცის ტატნოზი.

III.

გავსტკერი და აი ვსტკრეტ საბქოს მსახურს, რომელიც წელში სამათ მოკეცილი მიაბიჯებს და ძლივს მიაქვს ვებერთელა ტვირთი. მივხვდი რაშია იყო საქმე: ალბათ საბქო დაძრულა თავმჯდომარითურთ ქუთაისიდან და რაც ქუთაურაში კალღოდა კარტია ყველა უნდა დაახვედროს მსახურმა თქო, გამირბინა თავში და იმ წამსვე მეორე სურათი აღბეჭდა უტყუარმა ცის ტატნობმა. ვხედავ — სტოლის შემოჯდომიან საბქოს თავმჯდომარე, წევრები, ბუხგალტერები (ესენი როგორც სტუმრები) და ადგილობრივ ინტელიგენციის წარმომადგენლები (СЛИБКИ). გაცხარებული კარტის თამაშია. ადგილობრივი უხვავთ უმასპინძლებიან ფულელებ-სტუმრებს. ზოგი კი ქართველურ ადათს ტოვებს და სულ ჯიბეს „უჩისტავს“, როგორც დამხდურთ, ისე მოსულთ. იქვე გვერდით ვიხილე დიდი ქიქა ზედ წარწერით: ვინც მოივებს, იმან განსაზღვრული პროცენტი (5) სახ. უნივ. და წ. კ. განყოფილების სასარგებლოთ უნდა გადასდოსო. მესიამოვნა, ვსთქვი: მაშ ქართველი რის ქართველია, თუ სტოლზე ჯდომისას საქვეყნო საქმე არ მოიგონათქო. ეს აზრი არ დამეთავებია, რომ ორი ვებერთელა თეთრი თავგი (აი სწორეთ ისეთები გოგოლის გოროდნიჩს — სკოზნიკ-დმუხანოვსკის რომ ესიზმრა) საიდგანდაც გაჩნდა და მოთამაშეთა სტოლზე ცუნცული იწყო; ყველა შეშინდა, ჯიბეებს ხელი იტაცეს — აბა ვის ჩაუხტებიაო, მარა რაკი გამოირკვა, რომ ამ თავგებს ადგილობრივ ბანკის კასაში თხილის სატკვერი და ქონის საცუტქნი ბინა უნდა გაეკეთებიათ, ყველა დაწყნარდა და განაგრძეს კვლავ ბანქობა. მარა კიდევ ხელის შემშლელი გარემოება! მოდის, ვხედავ, ორი ქალი, ერთი ბ მოწყენილნი, დაღვრემილნი მიუახლოვდნ საბქოს კარებს.

— შევიდეთ? იკითხა ახალგაზრდამ. . რაღაც გული არ მიუბნება...

— გამაგრდი, ნუ გეშინია, ერთხელაც ვსცალოთ, იქნებ რამე გამოვიდეს!...

დაუკაკუნეს კარებს.. გაიღო. მიიღეს სტუმრები. გათავდა მისალმ-მოსალმება.

— ბატონო, მოგესვენება ჩვენი პროგინანზია დიდ უსახსრობას განიცდის... დაიწყო ერთმა მოსულთაგანმა.

— ოო, ვიცით... ვიცით! უპასუხეს... მეტი კი ვერა გავიგონე რა, მხოლოდ ინტერვიუს გათავებისას გულ-დამძარბულ მანკილოსნებს ზოაძახა ვისიც ჯერ იყო! „როგორც მოხველ სვინაო, ისე მიხვალ შინაო“... და კვლავ-გახსურდა ბანკი-ფრაპი-ბაქარა.

კონტრ-ეშმაკი.

წიროლები რედაქციის მიმართ.

ბ-ნო რედაქტორო! გთავით გაახსენოთ ბ-ნ ვიკტორ ლლონტს, რომ მან მე სამედიატორო სამართალში გამოამაწვინა და ჩემი მედიატორები: ბესარიონ ვაშაიძე და ვანო ტულუში კარგა ხანია ელიან მის ყურადღებას.

ტლინკაძე.

ბ-ნო რედაქტორო! პატივცემ. ვახ. მათრახ და სალამურის“ № 29-ში მოთავსებულია წერილი სად. შორაპანიდან, რომელიც ებება „კონდექ. არ. ლოლაძეს. იმელი მაქვს, ლოლაძის საყურადღებოთ გან.მატტებო, რომ მე არა ვარ იმ წერილის ავტორი.

ალექსანდრე ჯუღელი.*)

ბ-ნო რედაქტორო! თანახმობას ვუცხადებ დიდი ჯიხაიზის ქსენონ—აფთიაქის კომიტეტებს და ვაახველებ, მედლატორებოთ. ბ., გიორგი დუნდუას, სვეტიცხოველი ხეივანს, და პროვინზორ სპირდონ ნიჟარაძეს. ესენი იმათ მედიატორებთან ერთდ შეუღლებიან საქმის გარჩევას ადგილობრივ, უსთავრეს ყურადღებას იჩიქევენ ჩემს საპასუხო წერილს, რომელშიაც ჩამოთვლილია მთელი რიგი, ბრალდების, და რომელიც შეადგენს ჩემი მესტიერულის განმარტებას. მედიატორეები შეეგებინან მთელს ანგარიშს ქსენონ-აფთიაქისას, ანგარიშს გაუწვევენ როგორც მსხვილს, აგრეთვე ყოველივე წერილმანებასაც; ხოლო დადგენილება გამოცხადებული იქნება „მათრახ სალამურში“.

„კიკოლა ბიტი“

ბ-ნო რედაქტორო! „მათრახ-სალამურის“ მე 28 ნომერში მოთავსებულია კორესპონდენცია ოზრგეთიდან ვილაჯილეთისა, რომელშიაც სხვათა შორის მეც ულიერთ მახსენებს და ტყუილ უზრალოდ ჩირქსა მსებებს. სიმართლის ასადგენათ ვიწვევ მას სამედიატორო სამართალში და მედიატორების ვინაობას ვამცნობ პასუხის მიღებისათანავე. ვაღას ვაძლეე ერთ კვირას დლიდან ამ წერილის დაბეჭდვისა.

ივლიანე ჯაყელი.

ბ-ნო რედაქტორო! გთხოვთ საშვალება მომცეთ თქვენი პატივცემული გახეთის საშვალეებით პასუხი მოვსთხოვო კორესპონდენტს ბ. „პროვინციელ ეშმაკს“, რომელმაც კეთილ ინება და გაზეთ მათრახის № 28-ში უმგავსო ცილი დამწვამა.

ბ. „პროვინციელი“ გვიტოვებო, და იმედია პასუხს მომცემთ: 1) რომელი წყაროდან გაიგეთ, რომ მე მედიატორეთა თავმჯდომარელთ ვიყავი და ქთანა ვიდე. 2) სიდან იცით, რომ მე მრ.ვალი სიყალბე ჩამიდენა? 3) სიდან გაიგეთ, რომ ჩვენ მრავალი ვალები შემნახველ გამსახველი კასისა შევიტყემლის კვერეთ.

აი აიის დამტკიცებას მოვითხოვ თქვენგან და იმედია გამომყვებით სამედიატორო სამართალში.

ჩემის მხრით მედიატორებოთ ვინაჟე გრიშა ურუშაძეს, გიორგი დუნდუას და ყარამან კოპალეიშვილს. თუ ამათში, ერთ ერთს, დანიშნულ დღეს დრო არ ექნება. მეზბას ვიტოვ სხვა პირი ვიჩიო.

დათიკო ამ ლლობელი.

*) რედაქცია ამოწმებს ბ-ნი ჯუღელის თხოვნას.

მათრახის ფოსტა.

- ჰშირილა. გარიცკოს. დაგვანდა.
- ხალბე. ორ-სოფელს. ორი ეკუთნის.
- თფილინი. აღის. დაგვიანებული აღის.
- ღანახუთი. შ. ებრალიძეს. არ დაიბეჭდება. განცხადება თუ სერიოზულია არ დაიბეჭდება, ხოლო თუ სახუმარო არ ვარგა.
- ბათუში. კიკავეს. არა.
- ფოთი. სკურეპირელს. ვერ მოგიწონებთ.

წელიწადი 1910 წლისათვის მთრახი

მიიღება ხელის მოწერა
უთვალ-კვირულ იუმორისტულ ჟურნალში

ყოველ-კვირული, იუმორისტული ჟურნალი

ვინც ამ თავიდან გამოიწერს ჟურნალს და მთელი წლის თასს შემოიჭანს ავეის-
ტოს პირველ რიცხვებში ჟურნალთან ერთად

პრემიათ გააგზავნება ახალი კრებული

ამ კრებულში მოთავსებული იქნება: ლექსები, მოთხრობები, იუმორისტული ნაწარ-
მოები და სხვა. როგორც ორგინალური ისე ნათარგმნი.

წიგნი 300 გვერდიანი იქნება, მოზრდილი ფორმატის და ელირება 1 მ.

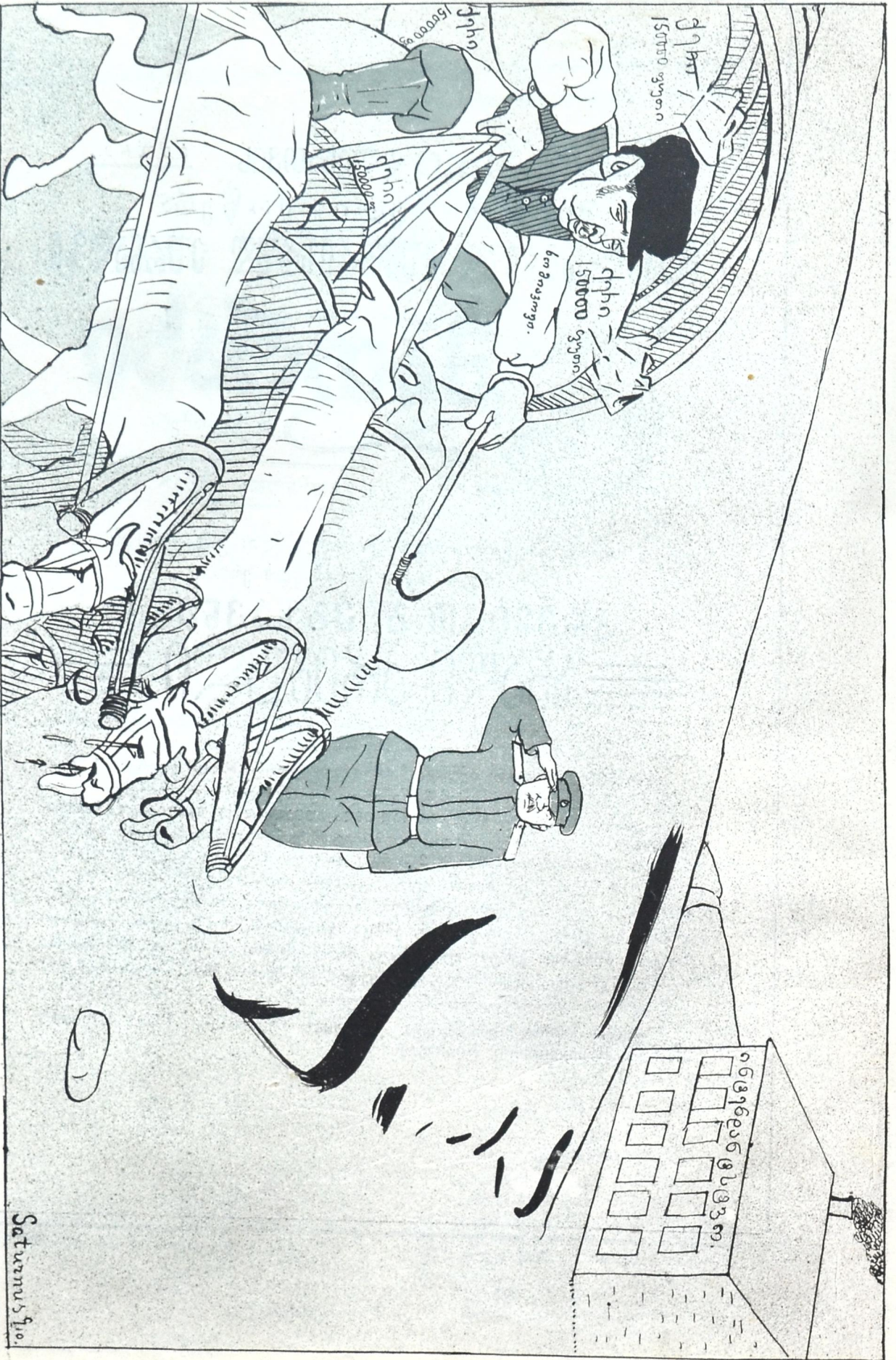
მონაწილეობას მიიღებენ ჩვენი ახალგაზდა მწერლები და პოეტები.

ჟურნალის ფასი მთელი წლის სრულად უნდა აუცილებლად შემოიტანოს პირველ
ივნისამდე. ვინც ამ დრომდე სრულად ვერ შემოიტანს პრემიას ვერ მიიღებს. ფულის შემოტანა
შეიძლება ნაწილ-ნაწილად: პირველად 2 მ. 50 კ. დანარჩენი 2 მ. 50 კ. პირველ ივნისამდე.

1910 წლის 1 იანვრიდან ჟურნ. „მათრახი და სალამური“ გამოვა იმავე ში-
ნაარსით. რედაქცია ეცდება გააუმჯობესოს ჟურნალი. მონაწილეობას მიიღებენ:
ახანნი, ბლიკვაძე, განჯის-კარელი, ეშმაკი, გოდდემარა, ზამქოთელი, თურდოს-
შირელი, იასაშანი, კენტი, ლეჩხუმელი, მალაქაშვილი, შატნა, ტ. რამაშვილი,
რუსაძე, რუმაგელი, ტუქსიშვილი, ფონ-ტეფო, ქუჩიშვილი, შხანკოლა და სხვანი.

ჟურნალი წლიურად ღირს 5 მ. თვიურად 50 კ. ცალკე ნომერი 10 კ.

ფულის გამოსაგზავნი ადრესი: Тифлиς Типография Т-ва „Шрома“
Василию Карамановичу Болквадзе.

ქ ე ნ ი.

ხალხიკაცი. ეი, ძიბილილი საით მივიტანო ენ ქერი?
 ხალხიკაცი. იი აქეთ მიამარჯუნეთ თქვენი მალაშობილილები, საინტელექტუალში.

ლოცოეზიკაია ს. ბიბოიუსა.

Saturnus'no.